

چرا فقط امام ششم را «صادق» می‌نامیم

از آنجا که فقیهان و محدثان غیرشیعه هم عصر امام صادق(ع) حضرت را به راستگویی در نقل روایات ستوده‌اند، ایشان به لقب «صادق» شهرت یافته است.

از آنجا که فقیهان و محدثان غیرشیعه هم عصر امام صادق(ع) حضرت را به راستگویی در نقل روایات ستوده‌اند، ایشان به لقب «صادق» شهرت یافته است.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، ما شیعیان معتقدیم که همه امامان از یک نور هستند و دانش آنها یکسان است. امام پیشین دانش‌هایی را که از پدر خویش دریافت کرده بود، به فرزند خویش منتقل می‌کرد و در مقام علم و فضیلت، هیچ امامی بر امام دیگر برتری نداشت.

هر کدام بنابر موقعیت زمان و مکانی که داشت، وظایف خود را به انجام رساند، مثلاً در زمان حضرت علی(ع)، دورانی اقتضا می‌کرد حضرت خانه‌نشین شود و در حکومت دخالتی نکند، اما در زمانی دیگر با هجوم مردم برای بیعت، به امر حکومت اقدام نمود. سیدالشهدا برای حفظ دین، جان خود و یارانش را نثار کرد. بنابر این تمام امامان(ع) الگوی زندگی ما انسان‌ها و شیعیان در اوضاع مختلف هستند و مذهب شیعه منتسب به همه آنها است.

اما اصطلاح مذهب جعفری، اشاره به روش شیعیان در مسائل فقهی و احکام دینی است، در مقابل مذاهب چهارگانه فقهی اهل سنت (حنفی، مالکی، شافعی و حنبلی)، همان گونه که به شیعیان در مسایل اعتقادی و نوع حکومت و سیاست، مذهب علوی یا علویون گفته می‌شود.

مذهب جعفری به دلیل گسترش و کثرت روایات فقهی از امام صادق(ع) است. اگرچه امامان دیگر نیز در بیان احکام و معارف اسلام (تشیع) نقش داشته‌اند، اما تأثیر آنها با توجه به موقعیت زمانی شان از امام صادق(ع) کمتر بود. در عین حال که دانش امام جعفر(ع) نیز از پدران بزرگوار به ایشان منتقل شده بود.

امامان معصوم در نشر و گسترش دانش‌های دینی که مورد نیاز مردم بود، از هیچ کوشش فرو گذار نمی‌کردند و در هر زمانی که فرصت را آماده می‌دیدند، به این امر اقدام می‌کردند، اما با موقعیت زمانی ویژه‌ای که برای امام صادق(ع) فراهم آمد، حضرت بهتر توانست این وظیفه مهم را به انجام رساند، به همین خاطر مذهب شیعه را مذهب جعفری می‌نامند.

مذهب تمام ائمه دوازده‌گانه، همه یکی است و این طور نیست که هر یک مذهب خاصی داشته باشند، اما بعضی از ائمه در زمان بنی امیه و بنی عباس، اسیر و زندانی و شهید شدند و مسلمانان جرأت ارتباط با آنان را نداشتند. ائمه معمولاً در اختناق شدیدی به سر می‌بردند و فرصت ارتباط با مردم و نشر احکام و تعالیم دین مقدس اسلام را نداشتند، مثلاً امام علی نقی(ع) و امام حسن عسکری را در وسط پادگانی جا داده بودند تا کسی از مسلمانان نتواند با آن حضرات در تماس باشد، به این جهت مسلمانان نتوانستند معارف را از آنان دریافت کنند.

اما در زمان حضرت امام جعفر صادق(ع) و مختصری از زمان پدر بزرگوارشان امام محمد باقر(ع) این رعب و اختناق کم شد، که به این دلیل بود که بنی عباس و بنی امیه سرگرم نزاع‌های سیاسی بودند تا بتوانند خلافت را به دست آورند. در این مدت امام جعفر صادق(ع) توانستند آشکارا تعلیم و تدریس داشته باشند و شاگردان حضرت به ۴۰۰۰ نفر رسید. در کتب تاریخی ذکر کرده‌اند: در کوفه و بغداد روایان حدیث آن حضرت بیش از ۷۰ هزار نفر بودند، از این رو بیشتر معارف از طریق آن حضرت صادر گشته، بنابر این مذهب شیعه اثناعشری را جعفری می‌نامند. افزون بر این نکات و عوامل ذیل در نامگذاری شیعه به شیعه جعفری دخالت داشته است:

۱- چهره شاخص و سرشناس حضرت میان تمام فرق‌ها و گروه‌های مسلمان.

۲- عنوان «مذهب جعفری» شیعیان پیرو مکتب فقهی اهل بیت را از شیعه زیدیه که از فقه اهل بیت پیروی نمی‌کنند، جدا می‌سازد.

اما اینکه چرا فقط به امام ششم، صادق گفته می‌شود به این دلیل است که چون فقیهان و محدثان معاصر ایشان (که شیعه هم نبوده‌اند) حضرت را به راستگویی در نقل روایات به این لقب ستوده‌اند، به لقب «صادق» شهرت یافته است و گرنه امامی را که منصوب از طرف خدا و منصوص از جانب امامان پیش از اوست، راستگو گفتن، آفتاب را به روشن وصف کردن است!

تمام ائمه دوازده‌گانه صادق بوده‌اند، چرا که اگر این وصف در آنها نباشد، اعتماد و اطمینان که برای پیوند معنوی پیروان و پیشوایان لازم است، حاصل نمی‌شود.